

MOBIUS'A DÜŞÜŞ¹

Kozmik tatilin uzay gemisi Yolcu, dünyadan tatil gezegeni Fanfarya'ya doğru ilerlerken bir meteor fırtınasına tutulur. Gemi büyük hasar görür; daha da kötüsü tehlike sinyali bile göndermeden bütün iletişim sistemi yok olur. Kaptan, parçalanmak pahasına da olsa gemiyi en yakın gezegen olan Mobius'a indirmeyi başarır.

Mobius Gezegeni neredeyse hiç keşfedilmemiştir. Ancak çarpışmadan sonra hayatta kalanlar bu gezegenin dünyaya benzer bir atmosferinin olduğunu ve en son seyahat edenlerin gezegenin kuzey kutbuna bir kurtarma işareti yerleştirdiğini bilmektedirler. Ne yazık ki, uzay gemisi zıt kutba yakın bir yere çarpmıştır. Bu nedenle, kurtarma işaretinin olduğu yere yolculuk aylar alabilir.

Siz, hayatta kalan ve işarete doğru yolculuğa başlayan büyük bir grubun içindesiniz. Çarpışma sonunda ortaya çıkan yangından biraz yiyecek ve gerekli birkaç malzeme kurtarmayı başardınız, ancak seyahat ettikçe hep birlikte çözmek zorunda kalacağınız bir sürü sorun ortaya çıkabilir. Eğer problemler hızlı bir şekilde çözülmezse bütün grubun başına felaketler gelebilir ve hiçbir zaman işarete ulaşamayabilirsiniz.

- Size dağıtılan “**Şimdi ne yapacağız?**” isimli 16 problemi grubunuz içerisinde tartışınız. Her problemde iki seçenek vardır. “A” ve “B”. Grubunuz bunlardan birini seçmek zorundadır.
- Her bir karar için, size verilen oyun kartonunda kâğıdın en altından başlayarak yukarıdaki kurtarma işaretine kadar oyun kâğıdının ilgili bölümlerini karalayınız.
- Eğer “A” şıkkını seçerseniz, oyun kâğıdındaki tek bir “A” kutucuğunu, Eğer “B” yi seçerseniz, oyun kâğıdındaki iki adet “B” kutucuğunu **karalayarak** ilerleyiniz.
- Elinizdeki problemi bitirdikten sonra bir diğer probleme geçiniz.
- “B” seçenekleri “A” seçeneklerinden daha fazla puan kazandırsa da; daha hızlı hareket edebilmek için sadece “B” seçeneklerini seçmemelisiniz. Sizi yavaşlatsa bile, her zaman grubun doğru olduğuna inandığı şeyi yapınız.
- Grup kurtarma işaretine ulaştığında, kaç tane hamle yaptığınızı sayın. Toplam “A” ve “B” hamlelerini oyun kâğıdının en altında yer alan kutuya yazınız.

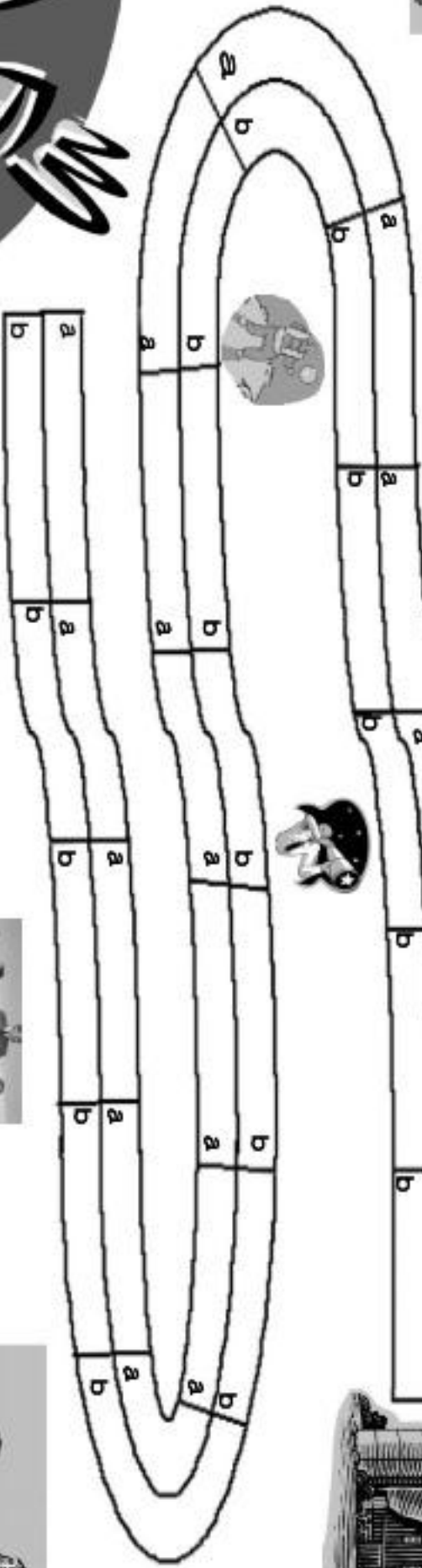
---

¹ Orijinal adı “*What Now?*” olan bu etkinlik “*Understand the Law –Hukuku Anla-* 1994, The Citizenship Foundation” sayfa 19”dan uyarlanmıştır

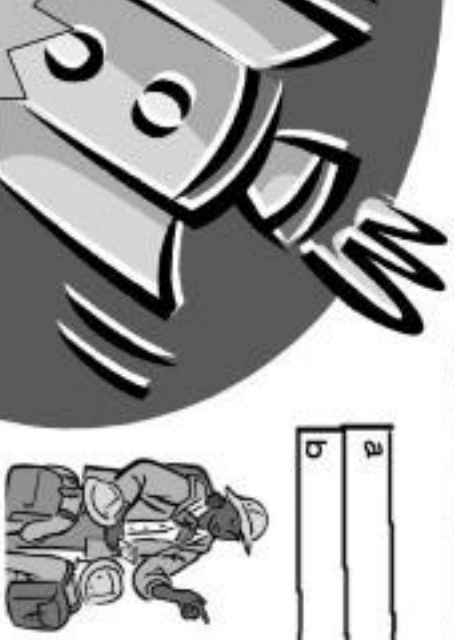
- Etkinlik “Uluslararası Af Örgütü. (2002), *İlk Adım: İnsan Hakları Eğitime Başlangıç İçin El Kitabı* (Çev: İ. Üstüner ve G.G. Ataman), İstanbul” kaynağında Türkçeye çevrilmiş olarak sayfa 135-141’de yer almaktadır. Bu yayının orijinal adı ise “*First Steps - A manual for starting Human Rights Education*” olup http://www.hrea.org/erc/Library/First_Steps/part4_eng.html web sitesinden ulaşılabilir.

- **Önemli Not:** Telif Hakları Gereği sadece **eğitim amaçlı** kullanılabilir. Ticari amaçlı kullanılamaz

ŞİMDİ NE YAPACAĞIZ?

	a		a		a		a		a
	b		b		b		b		b
	TOPLAM								
	a					b			

“Şimdi ne yapacağız?” Problemleri

1. Problem

Grubun bir üyesi şarkı söylemekten son derece keyif alıyor ve sürekli şarkı söylüyor. Bazıları önemsemiyor; ancak birkaç kişi bunun onları rahatsız ettiğini söylüyor. Siz:

- Hiçbir şey yapmaz ve onun ne zaman isterse şarkı söylemesine izin mi verirsiniz?
- Diğerleri yakındayken şarkı söylemeyi bırakmasını mı istersiniz?

2. Problem

Gemi Karaya çarptığında yaralanmış olan birkaç kişi grubu yavaşlatıyor. Yemek stokunuz bitmeden işarete varamamaktan korkuyorsunuz. Siz:

- Onların hızına göre yavaşlar ve herkesin yaşamını tehlikeye mi atarsınız?
- Onları ölüme mi terk edersiniz?

3. Problem

Grubu kimin yöneteceği konusunda bazı anlaşmazlıklar var. Ayrıca, herkese konuşma fırsatı vermek de bir sürü zaman kaybettiriyor. Siz:

- Herkesin fikrini açıklama şansı bulduğu sistemi mi korursunuz?
- Kararları çabukça alacak bir lider için oy mu verirsiniz?

4. Problem

Ciddi biçimde sakatlanmış çocuğu olan bir ailenin üyeleri ona gereken özeni gösteremediklerini söylüyorlar. Çocuk çok fazla acı çekiyor. Siz:

- Aileye onlara yardım edecek bir kişi mi temin edersiniz?
- Hiçbir şey yapmayıp; onları kendi problemlerini çözmeleri için yalnız mı bırakırsınız?

5. Problem

Gruplardan birinde bir bebek dünyaya geliyor. Ancak bu bebek hasta ve hareket ettirilirse hayatını kaybetme riski taşıyor. Siz:

- Bebek ve anne seyahat edebilecek hale gelene kadar bütün grubu bekletir misiniz?
- Devam edip bebeğin hayatta kalmasını mı umut edersiniz?

6. Problem

Yaşlı bir kadın ölüyor. Gömülmeden önce yanında büyük bir miktar para taşıdığı farkediliyor. Kızı da artık bu paranın kendisinin olduğunu söylüyor. Siz:

- Kızın parayı almasına mı izin verirsiniz?
- Kızın herkese düşen yiyecek, içecek, vs. payından adil olmayan oranlarda almasını önlemek için parayı teslim etmesini mi istersiniz?

7. Problem

Grubun yakınlarında koyu yeşil sıvı olan bir gölcük bulunuyor. Bu sıvı insanlardaki mutluluk hissini artırıyor. Ancak bundan fazla içmek insanı tembelleştiriyor Siz:

- Onların bu sıvıdan içmesine izin mi verir misiniz?
- Gölcüğün suyundan içmeyi tamamen yasaklar mısınız?

8. Problem

14 yaşındaki bir çocuk kötü davranışlar sergiliyor ve grubun ilerlemesini engelliyor. Annesi ve babası onu kontrol edemiyorlar ama başkasının da onu durdurmasına izin vermiyorlar. Siz:

- Anne ve babanın isteklerine mi saygı duyarsınız?
- Çocuğu başka bir ailenin yanına mı verirsiniz?

9. Problem

Grup liderlerinden biri hasta ve ona kan nakli yapılması gerekiyor. Birkaç kişinin kan grubu onunkiyle aynı; ancak enfeksiyon tehlikesinden korkarak hiç kimse gönüllü olmak istemiyor. Siz:

- Eğer isterlerse insanların bunu yapmayı reddetmelerine izin mi verirsiniz?
- İnsanları kan vermeye zorlar mısınız?

10. Problem

Gruptan biri sürekli grubun yönetimini eleştiriyor. Onun yorumları diğerlerinin tutumlarını da etkiliyor. Siz:

- Onun devam etmesine izin verir misiniz?
- Sessiz olmasını ve diğerlerinden ayrılmasını mı istersiniz?

11. Problem

Grubun bir üyesi ona verilen görevleri yapmayı reddediyor. Zaten herkesin hayatının sona ermiş olduğunu ve bir iş yapmanın anlamı olmadığını söylüyor. Son derece canı sıkın görünüyor. Siz:

- Onu yalnız bırakıp ne isterse yapmasına izin mi verirsiniz?
- Eğer çalışmazsa onu cezalandırmakla mı tehdit edersiniz?

12. Problem

Yaşlı bir çift, grubu yavaşlattıklarını söyleyip, "bizi geride bırakıp devam edebilirsiniz" diyor. Siz:

- Onların seyahatin üstesinden gelmesine mi yardım edersiniz?
- Teklifi mi kabul edersiniz?

13. Problem

Yiyeceklerden sorumlu kişinin daha önce hırsızlıktan hüküm giyip altı senesini cezaevinde geçirdiğini öğrendiniz. Şu ana kadar işini çok iyi yaptı. Siz:

- a. Ona güvenir ve işine devam etmesine mi izin verirsiniz?
- b. İş şansla bırakmayıp yiyecek sorumluluğunu başkasına mı verirsiniz?

14. Problem

Grubun iki üyesi arasında tartışma çıkıyor. Akşam kavga etmeyi planlıyorlar. Siz:

- a. Kavga etmelerine izin verir misiniz?
- b. Diğerlerinin de buna katılacağını düşünerek kavgaya engel mi olurdunuz?

15. Problem

Gezegendeki hava gittikçe soğuyor. Bazı yolcular, uçak düştüğünde uzun kollu ve yünlü kıyafetlerini kayb ettiklerini fark ediyorlar. Siz:

- a. Nasıl olsa hava düzelecek diye düşünerek, herkesin kendi kıyafetini giymesine müsaade eder misiniz?
- b. Herkesin kıyafetleri eşit bir biçimde paylaşmasını mı sağlarsınız?

16. Problem

Biri bir kadının çantasından para çalarken yakalanıyor. Siz:

- a. Onu işlediği suça uygun olarak cezalandırır mısınız?
- b. Başkalarına ibret olsun diye onu çok sert ve acımasız bir şekilde mi cezalandırırsınız?

NE TÜR BİR GRUPSUNUZ?

“8-10” hamle: Kararlarınız hızla bütün grubun işarete ulaşmasına yardım etti; ancak bazıları yolda kaybolmuş olabilir. Kişisel hak ve özgürlüklere çoğunlukla riayet edilmedi.

“11-13” hamle: Grubu olabildiğince hızlı hareket ettirmeye çalıştınız; fakat grubun belirli üyelerinin ihtiyaçlarını da çok fazla ihmal etmediniz.

“14-16” hamle: Gruptakilerin kişisel isteklerini grubun ihtiyaçlarının önüne koydunuz. Bu yolculuğun daha uzun sürdüğü anlamına gelmektedir. Muhtemelen hedefe ulaşmada sıkıntı yaşayacaksınız.